

Dominika Švambergová: Obchodní domy v historickém centru Prahy 1945-1989
Posudek bakalářské práce

Bakalářská práce Dominiky Švambergové je věnována velmi zajímavému tématu obchodních domů v centru Prahy v letech 1945-1989. Předmětem jejího zájmu jsou budovy Domu potravin, Domu módy, OD Kotva, OD Máj a OD Družba. Práce je členěna chronologicky, u každé stavby je nastíněna historie místa, dějiny stavby, popis a charakteristika domu a - u některých - i portréty jejich autorů. V závěru je představen osud domů po roce 1989 a jejich dnešní stav, který souvisí se změnou konceptů nákupních prostor a systému prezentace zboží jako takového.

Předložená práce je poměrně ambiciózním pokusem pojmut téma "celostně" a neomezit se jen na architektonické souvislosti zkoumaných budov. Autorka se poměrně poctivě snažila dohledat dostupnou literaturu i časopisecké články, jež jsou mnohdy jediným zdrojem informací o okolnostech vzniku budov. Je samozřejmé, že v tomto jí výrazně napomohla současná vlna zájmu o stavby tohoto období (a zejména OD Máj a Kotva) - ale přesto mám dojem, že se jí podařilo poměrně svébytně a plasticky vždy vystihnout podstatné rysy dané problematiky. Zájem o funkci domů a o jejich provoz vedl k tomu, že v textu bylo poněkud upozaděno samo téma architektury domů v urbanistickém kontextu města, které by si přeci jen zasloužilo více pozornosti. Stejně tak je škoda, že autorské medailony jsou zařazeny jen u dvou z pěti staveb, a to navíc v nestejně formě.

Tato a jiné nedůslednosti jsou však jednoznačným výsledkem limitně pozdního termínu vzniku práce, která tak bohužel nemohla být řádně konzultována a dotazována. Pokud by se tak stalo, dovolil bych si jako vedoucí práce mimo jiné zkrotit žurnalistické ambice autorky, které ji - ve zjevném literárním zápalu - vedly k například k pozoruhodnému konstatování, že "vytříbená architektura manželů Machoninových (.) samozřejmě také nespada z nebe." Zejména v závěru práce je rovněž zřejmé, že autorka nedokázala oddělit konstatování faktů od jejího emotivně-osobního názoru, který má své místo v kritickém hodnocení, avšak nikoli v charakteristice předmětu bádání. Patrně časovému presu je rovněž třeba na vrub přičíst problematiku práci s poznámkovým aparátem, kde u archivních odkazů chybí název fondu a číslo složky - tedy údaje, bez kterých je odkaz nedohledatelný. V textu by s rovněž našlo mnoho tezí, o nichž by bylo možno vést polemickou diskusi, avšak je jasné, že posudek nemůže nahradit konzultace, během nichž se obdobné věci za normální situace řeší.

Závěrem - a přese vše výše řečené - však musím říci, že mě práce Dominiky Švambergové potěšila. Autorka prokázala hluboký zájem a schopnost mobilizovat síly v situaci, kdy by jiní patrně nebyli schopni práci reálně dokončit. Práce působí kompaktním dojmem a téma postihuje plasticky a přesvědčivě. S varovně zdviženým prstem ji proto doporučuji k obhajobě.

V Praze, dne 4.9.2012

PhDr. Richard Biegel, Ph.D.